

Co-funded by
the European Union

DIALOG INTERGENERATIONÄL

PARTENER: Museumsverein Klostertal

TRARA: Austria

Museumsverein
KLOSTERTAL

Cuprins

1. <i>Introducere</i>	2
2. <i>Obiective de învățare</i>	3
3. <i>Fundament teoretic</i>	4
4. <i>Dialogul intergenerațional</i>	5
4.1 <i>Introducere</i>	5
4.2 <i>Aplicație în educația adulților</i>	6
4.3 <i>Studii de caz și exemple</i>	7
5. <i>Metode de predare și învățare</i>	8
5.1. <i>Abordarea metodologică</i>	8
5.2 <i>Activități sugerate</i>	9
6. <i>Referințe și materiale de lectură suplimentare</i>	10
7. <i>Concluzii</i>	11

1. Introducere

Acest modul, care este conceput pentru formatori în educația adulților, se concentrează pe tema dialogului intergenerațional. În ultimii ani, în Uniunea Europeană s-a recunoscut din ce în ce mai mult faptul că provocările viitorului pot fi depășite doar prin dialog între generații. Din decembrie anul trecut, pentru prima dată, un comisar UE este responsabil pentru „echitatea intergenerațională”. Ideea este ca toate deciziile luate astăzi să fie examinate pentru impactul lor asupra generațiilor viitoare. Comisarul Micallef a subliniat că dorește să „acorde o importanță deosebită insuflării unei culturi adevărate și durabile a democrației participative, care să se aplice tuturor vârstelor, inclusiv cetățenilor în vârstă”.

Și în cadrul Organizației Națiunilor Unite, gândirea multigenerațională a câștigat importanță în ultimii ani. În septembrie 2024, diverși lideri mondiali s-au reunit la Organizația Națiunilor Unite din New York pentru un „Summitul Viitorului”. Aceștia au decis să promoveze dialogul intergenerațional și să consolideze participarea tinerilor la forumurile naționale și internaționale. Provocările cu care se confruntă în prezent omenirea pot fi depășite doar prin angajamentul tuturor generațiilor. Atât tinerii, cât și persoanele în vârstă trebuie să își contribuie cu cunoștințele, abilitățile și experiența la procesele care modelează viitorul. În cadrul Uniunii Europene, numeroase inițiative au abordat nevoile tinerilor în timpul Anului European al Tineretului din 2022. Comisia a încurajat acum statele membre să numească coordonatori naționali sau regionali pentru tineret. Aceștia ar trebui să dezvolte cooperarea intersectorială pe teme legate de tineret. Comisarul Glenn Micallef, menționat mai sus, a anunțat dezvoltarea unei strategii privind echitatea intergenerațională. Scopul este de a identifica modalități de îmbunătățire a comunicării între generații și de a asigura că interesele generațiilor actuale și viitoare sunt luate în considerare pe cât posibil în politicile și legislația UE.

Modulul se concentrează pe educația adulților și utilizează un concept divers de generații. Luăm în considerare atât structurile familiale, cât și clasificarea societății pe categorii de vârstă. Am dori să arătăm metode concrete pentru implicarea activă a persoanelor din diferite grupe de vârstă în dialog și pentru motivarea lor să modeleze împreună prezentul și viitorul.

2. Obiective de învățare

Următoarele abordări ale învățării intergeneraționale își propun să promoveze deschiderea și creativitatea. Ne bazăm pe concepte din educația intergenerațională, care conectează viețile diferitelor generații. În metodele didactice, elevii de toate grupele de vârstă ar trebui să învețe unii de la, cu și/sau despre alții, în funcție de context. Accesul activ și deschis la subiect este de o importanță crucială. Elevii ar trebui să dezvolte deschiderea față de persoane de diferite grupe de vârstă și să își lărgască perspectivele prin ascultare și empatie.

Urmărim diverse obiective cu învățarea intergenerațională, principalul fiind conectarea vieților persoanelor din diferite grupe de vârstă. Acest lucru are scopul de a reduce decalajul dintre diferite lumi. Aceste punți sunt o condiție prealabilă pentru un dialog deschis și respectuos între persoane de diferite grupe de vârstă. Acestea ar trebui să se întâlnească în condiții egale, bazate pe înțelegere reciprocă.

Un obiectiv cheie al creării de spații pentru un proces comun de învățare între persoane din diferite generații este regândirea opiniilor preconcepuate și contracararea prejudecăților și stereotipurilor. În plus, implicarea socială și o atitudine fundamentală de implicare pot fi promovate atunci când apare un sentiment de coeziune și valori comune.

Dintr-o perspectivă europeană, este esențial să transmitem experiența generației mai în vârstă celor mai tineri și să dezvoltăm instrumente adecvate în acest scop. Generația mai în vârstă, încă în viață astăzi, a trăit direct începuturile integrării europene ca o consecință a ororilor celui de-al Doilea Război Mondial. Ei pot transmite acest lucru într-un mod autentic care altfel ar fi de neconceput. Astăzi, există multe modalități de a stoca amintiri. Acestea vor fi evidențiate în modul.

3. Fundament teoretic

Diverse concepte teoretice au fost utilizate în dezvoltarea acestui modul. Aspectele cheie ale acestor concepte sunt prezentate mai jos. Mai întâi, vom analiza o abordare de bază a subiectului învățării. Considerațiile pedagogice în acest domeniu au suferit schimbări semnificative în ultimii ani. Accentul se pune acum mai mult pe dobândirea de competențe decât pe simpla memorare a cunoștințelor factuale. Apoi, ne vom îndrepta către subiectul învățării pe tot parcursul vieții, care este de mare importanță în contextul învățării intergeneraționale, deoarece se presupune că și persoanele de vârstă înaintată sunt încă dispuse să dezvolte noi competențe în schimbul cu generația tânără. În cele din urmă, istoria orală este, de asemenea, un concept important pentru modulul nostru, deoarece transferul de cunoștințe de la generația care a experimentat prima fază a integrării europene către tineri este o preocupare semnificativă.

Învățarea este o abilitate umană centrală de la naștere și o sarcină pe tot parcursul vieții. Învățarea și educația oferă indivizilor oportunitatea de a se dezvolta, de a-și găsi locul în lume, de a deveni capabili să acționeze, de a-și asigura existența și de a participa la sarcinile societății. Acest lucru necesită o „strategie” dublă: pe de o parte, dobândirea și dezvoltarea cunoștințelor tradiționale și, de altă parte, chestionarea și examinarea critică a acestora și crearea a ceva nou. Promovarea învățării și educației pentru toate grupurile sociale și grupele de vârstă este, prin urmare, fundamentul cel mai esențial pentru menținerea și dezvoltarea unei societăți umane, democratice și orientate spre viitor.

Învățarea pe tot parcursul vieții este conceptul conform căruia învățarea nu se termină după școală sau formare, ci este un proces continuu care durează pe tot parcursul vieții. Aceasta cuprinde toate activitățile de învățare care vizează dezvoltarea personală, civică, socială sau legată de ocuparea forței de muncă. Include atât instituții de învățământ formale, cum ar fi școlile și universitățile, cât și surse informale de învățare, inclusiv mass-media, cursuri online și experiențe practice.

Istoria orală este o metodă de cercetare istorică bazată pe conversații cu martori contemporani. Aceste conversații sunt conduse și înregistrate în condiții specifice. Acest lucru permite ca informațiile obținute să fie tratate științific. Selecția întrebărilor este crucială în acest caz. Acestea ar trebui să încurajeze persoana interviuată să răspundă, dar nu să anticipeze răspunsurile, adică nu ar trebui să fie sugestive. Documentarea și transcrierea atentă a interviului sunt, de asemenea, esențiale. O sursă istorică creată în acest mod trebuie să fie, de asemenea, inteligibilă pentru ceilalți. Cu toate acestea, numai interviuatorul și martorul ocular pot experimenta interviul în sine. Aceasta înseamnă că interviuatorul trebuie să încerce să facă transparentă atât comunicarea verbală, cât și cea nonverbală în contextul interviului. Acest lucru se realizează prin alegerea unei tehnici de înregistrare adecvate și transcrierea atentă a conversației. Notele completează transcrierea observațiilor care nu au fost înregistrate. Acestea includ, de exemplu, gesturi particulare, schimbări în modul de vorbire sau situații în care martorul ocular alunecă într-un dialect.

4. Dialogul intergenerațional

4.1 Introducere

Termenul „generație” este folosit astăzi în moduri diferite. Pentru a stabili un concept educațional și didactic, este, prin urmare, necesar să definim termenul „generație”. De exemplu, generațiile dintr-o familie sunt de obicei caracterizate prin secvența de vârstă a descendenței, cum ar fi bunicii, părinții și copiii. Generațiile dintr-o societate, pe de altă parte, sunt înțelese ca o clasificare bazată pe vârstă a societăților cărora le sunt atribuite sau refuzate sarcini, drepturi și îndatoriri specifice: de exemplu, generația tânără, generația de mijloc, generația mai în vârstă. Termenul „generație” ca grupă de vârstă/naștere se referă la un grup de persoane care s-au născut în aceeași perioadă și, prin urmare, au experimentat aceleași evenimente istorice: de exemplu, generația războiului, generația 1968. În cele din urmă, există termenul „generație” ca denumire pentru apartenența la o anumită cultură de vârstă (etichetă), cum ar fi generația media (nativii digitali) sau generația Facebook.

Astăzi, domeniul educației intergeneraționale este vast și, prin urmare, dificil de analizat. În orice caz, domeniile de practică trebuie privite într-o manieră diferențiată, deoarece acestea variază de la oferte complet aleatorii, eterogene din punct de vedere al vârstei, până la proiecte intergeneraționale concepute în mod deliberat. În educația intergenerațională este esențial ca generațiile mai în vârstă și cele mai tinere să învețe unele de la altele - și, de regulă, în condiții de egalitate. Învățarea intergenerațională are, printre altele, sarcina de a transmite cunoștințe, de a transmite mai departe cunoștințe și de a le asigura - toate acestea având loc între și în cadrul generațiilor. În societățile anterioare, persoanele în vârstă erau adesea considerate depozitare a cunoștințelor. Ele îi introduceau pe tineri în cunoștințe, iar cei mai tineri trebuiau să le dobândească (să le învețe) în consecință. Industrializarea din secolul al XIX-lea și evoluțiile tehnologice din secolul al XX-lea au schimbat semnificativ relațiile dintre generații. Drept urmare, tinerii sunt acum cu un pas înaintea generațiilor mai în vârstă în multe domenii.

Învățarea intergenerațională este un răspuns la mai multe cerințe diferite. Pe de o parte, participanții mai în vârstă la mediile educaționale își doresc mai mult contact cu alte grupe de vârstă. Există o nevoie de a face schimb de cunoștințe profesionale și experiențe de viață ale persoanelor în vârstă. Oportunitățile aleatorii de a transmite și dobândi aceste cunoștințe au devenit din ce în ce mai rare. Prin urmare, este necesar să încurajăm în mod explicit învățarea intergenerațională și să creăm condițiile pentru aceasta.

Pe de altă parte, contactul dintre generații a devenit mai puțin obișnuit în condițiile sociale actuale. În același timp, coexistența intergenerațională și integrarea socială sunt extrem de dezirabile. Programele de educație intergenerațională pot facilita contactul dintre generații. Învățarea împreună (unul cu celălalt, unul de la celălalt, unul despre celălalt) îmbogățește toate generațiile. Învățarea intergenerațională se referă la construirea de contacte și la eliminarea stereotipurilor.

4.2 Aplicație în educația adulților

Pentru a asigura participarea tuturor generațiilor, proiectele intergeneraționale trebuie să fie cu prag redus și amplasate aproape de locul în care locuiesc grupurile țintă. Participarea diferitelor grupuri țintă este esențială; acestea ar trebui să se poată implica și să contribuie la modelarea proiectului. Aceasta implică, de asemenea, coordonarea ofertelor regionale pentru a răspunde diverselor nevoi locale. Pe lângă faptul că oferă valoare adăugată individuală, proiectul ar trebui să aducă și beneficii societale. Rețelele și cooperarea cu alte organizații educaționale, cum ar fi asociațiile sau instituțiile academice (de exemplu, centrele părinți-copii, asociațiile de seniori), nu numai că generează această valoare adăugată, dar contribuie și la sustenabilitatea și vizibilitatea proiectelor intergeneraționale.

Învățarea intergenerațională are nevoie de grupuri țintă clar definite. O ofertă poate fi planificată și pregătită numai după ce este clar ce generații urmează să fie reunite. Membrii diferitelor generații au așteptări și idei diferite, care trebuie explicitate și reflectate la începutul unui proiect. Nevoile și obiceiurile de învățare diferite trebuie luate în considerare prin selecția și utilizarea metodelor sensibile la generații. Procesele de învățare intergeneraționale necesită timp, așa că ar trebui concepute programe educaționale pe termen lung dacă intenția este de a se concentra pe schimbul intergenerațional. Proiectele intergeneraționale generale sunt destinate în primul rând tinerilor și adulților mai în vârstă. Instituțiile de educație pentru adulți trebuie să implice generația de mijloc în acest proces, nu doar ca moderatori și organizatori, ci și ca participanți.

4.3 Studii de caz și exemple

Teatrul Generațiilor

Teatrul Generațiilor permite tinerilor și vârstnicilor să facă schimb de experiențe și perspective, ceea ce consolidează înțelegerea reciprocă. În același timp, promovează abilitățile sociale, creativitatea și coeziunea, reunind toate grupele de vârstă pentru a lucra la un proiect artistic.

<https://generationen-dialog.at/projekte/#theater>

Copii – Cărți – Creativitate – Lectură de aventură pentru toate generațiile

Bunicii, părinții și copiii au fost invitați la acest atelier cu mai multe părți pentru a citi, a spune povești, a asculta și a fi creativi împreună. Prima parte a evenimentului s-a concentrat pe povestea „Frederick”. Tineri și bătrâni au dat viață eroilor și eroinelor într-un desen comun. La fiecare sesiune, au fost explorate povești din diferite generații și din diferite genuri. S-a avut grijă ca poveștile să fie atât distractive, cât și aventuroase. Cărțile pentru copii conțineau înțelepciune și valori cu care ascultătorii mai mari se puteau identifica și ei.

https://fgoe.org/sites/fgoe.org/files/inline-files/dokumentation_treff_generationen_intergenerationelle_good_practice_modelle_wien_2018.pdf

Copiii războiului – Povești de viață până în prezent

Scopul proiectului „Copiii războiului – Povești de viață până în prezent” este de a permite și consolida participarea tuturor oamenilor în comunitățile lor locale, de a dezvolta înțelegerea între generații, de a elimina prejudecățile reciproce și, astfel, de a promova coexistența. Participarea, în acest sens, înseamnă că tinerii și seniorii contribuie cu idei la nivel local, participă la evenimente și își întreprind propriile proiecte. Este foarte rar ca tinerii și seniorii să se reunească în cadrul acelorași proiecte. În schimb, există adesea rezerve cu privire la alte grupe de vârstă: Seniorii, de exemplu, ar dori ca tinerii să arate mai multă apreciere pentru realizările lor în viață. Tinerii simt de obicei că persoanele în vârstă nu își iau în serios problemele actuale. Tinerilor și seniorilor le lipsesc oportunitățile de a se cunoaște și de a face schimb de idei despre propriile vieți, experiențe esențiale, vise și probleme.

https://www.annefrank.de/fileadmin/Redaktion/Bildungsarbeit/Dokumente/Kriegskinder/Kriegskinder_Generationen_im_Dialog_Tipps_und_Methoden_fuer_intergenerative_Begegnungen.pdf

Danet. Rețele Danubiene pentru Europa

DANET se concentrează pe educație și învățare la vârsta adultă, participarea socială, dialogul intergenerațional și cooperarea interculturală. Fiecare domeniu este legat de îmbătrânirea activă, învățare și educație la vârsta adultă, toate acestea fiind parte integrantă a îmbătrânirii active. În plus, învățarea la vârsta adultă și învățarea intergenerațională sunt modalități de a schimba viețile individuale și de a promova îmbătrânirea activă în cadrul comunității generațiilor.

<https://de.danube-networkers.eu/tatigkeitsfelder/intergenerationeller-dialog/>

5. Metode de predare și învățare

5.1. Abordarea metodologică

Învățarea intergenerațională este un răspuns la mai multe cerințe diferite. Pe de o parte, participanții mai în vârstă la mediile educaționale își doresc mai mult contact cu alte grupe de vârstă. Există o nevoie ca persoanele în vârstă să își împărtășească cunoștințele profesionale și experiența de viață. Oportunitățile ocazionale de a transmite și dobândi aceste cunoștințe au devenit din ce în ce mai rare. Prin urmare, este necesar să se încurajeze în mod explicit învățarea intergenerațională și să se creeze condițiile care facilitează apariția acesteia. Pe de altă parte, contactul dintre generații a devenit mai puțin obișnuit în condițiile sociale actuale. În același timp, coexistența intergenerațională și integrarea socială sunt foarte de dorit. Programele de educație intergenerațională pot facilita contactul dintre generații. Învățarea împreună (unul cu celălalt, unul de la celălalt, unul despre celălalt) îmbogățește toate generațiile. Învățarea intergenerațională se referă la construirea de contacte și la eliminarea stereotipurilor.

Se recomandă utilizarea următoarelor metode și abordări pentru predarea și învățarea în educația adulților:

Biografie: O abordare biografică leagă procesele de învățare de diferitele experiențe de viață ale participanților. Metoda de a scrie scrisori către propria generație sau către alte generații îi ajută pe participanți să reflecteze asupra caracteristicilor specifice generației lor. Folosește lista de verificare privind orientarea biografică pentru a verifica dacă utilizezi suficient oportunitățile oferite de munca biografică.

Spațiu social: Orientarea spațiului social face posibilă încorporarea mediilor de viață și a spațiului social în care își desfășoară activitatea participanții în procesul de învățare. Metoda de analiză a spațiului social încorporează spațiul social în procesul de învățare. Lista de verificare privind orientarea spațiului social îți permite să reflectezi asupra modului în care utilizezi spațiul social al participanților.

Interacțiune: O abordare orientată spre interacțiune în grupurile de învățare intergeneraționale promovează dialogul dintre generații și facilitează înțelegerea și schimbarea perspectivei. Pentru a încuraja interacțiunea între participanți, folosește instrucțiunile Reguli și întrebările directe pentru grupurile de învățare intergeneraționale, pentru lucrul în parteneri folosește instrucțiunile Schimbarea situațiilor în perechi: Discuție carusel, iar pentru lucrul în grup folosește puzzle-ul de grup pentru grupurile de învățare intergeneraționale.

Participare: Scopul unei abordări orientate spre participare este de a sprijini un proces egal de învățare reciprocă, în care nicio generație nu primește un rol proeminent pe baza vârstei. Procedura Mini Open Space: Încurajarea pajiștilor cu flori și a participării în timpul procesului de învățare. Colecția de criterii servește ca metodă prin care toți participanții pot contribui.

5.2 Activități sugerate

Contribuții din partea liderului de atelier sau a vorbitorilor

Conceptul de generații de-a lungul veacurilor
Martori contemporani ai celui de-al Doilea Război Mondial
Generația fondatoare a integrării europene
Generațiile și relația lor cu tehnologia
Metode de a aduce împreună tinerii și bătrânii
Posibilități tehnologice pentru dialogul intergenerațional
Concepte de istorie orală

Activități care implică participanții

Cafeneaua Generațiilor: Forum informal pentru schimb de experiențe
Cafeneaua Mondială: Seniorii ca experți pe teme din trecut
Nativii digitali: Tinerii ajută generația mai în vârstă cu tehnologia
Ateliere de teatru: Diferite generații dezvoltă scurte improvizații pe diverse teme
Dialog prin artă: Formate artistice ca stimul pentru conversație
Vizite la muzee: Vizite comune la expoziții ca stimul pentru conversație

6. Referințe și materiale de lectură suplimentare

Morgen. Heute. Gestern. Leitfaden für einen Dialog der Generationen über Geschichte.
https://www.annefrank.de/fileadmin/Redaktion/Shop/Dokumente/kriegskinder_broschuere_final.pdf

Generationen Dialog. Gemeinsam voneinander lernen – Brücken zwischen Generationen bauen.
<https://generationen-dialog.at/>

Intergenerationelles Lernen Der DIE-Wissensbaustein für die Praxis.
<https://www.die-bonn.de/wb/2015-intergenerationelles-lernen-01.pdf>

Intergenerationelles Lernen. Ein Leitfaden für die wissenschaftliche Weiterbildung in der nachberuflichen Lebensphase.
<https://www.freiwilligenweb.at/wp-content/uploads/2020/06/Intergenerationelles-Lernen.-Ein-Leitfaden-f%C3%BCr-die-wissenschaftliche-Weiterbildung-in-der-nachberuflichen-Lebensphase.-Graz-2016-barrierefreie-Version.pdf>

Intergenerational dialogue: Addressing future challenges and consulting young people in the EU
[https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2024\)767147](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2024)767147)

Materiale de lectură suplimentare

Eva-Maria Antz, Julia Franz, Norbert Frieters, Annette Scheunpflug und Markus Tolksdorf:
Generationen lernen gemeinsam: Theorie und Praxis intergenerationaler Bildung. wbv
Bertelsmann, Bielefeld 2009, ISBN 978-3-7639-3882-7.

Julia Franz: Intergenerationelles Lernen ermöglichen: Orientierungen zum Lernen der Generationen in der Erwachsenenbildung. wbv Bertelsmann, Bielefeld 2009, ISBN 3-7639-3344-1.

7. Concluzii

În concluzie, acest modul oferă educatorilor adulți o metodă practică de explorare a spațiului ca instrument dinamic de învățare. Acesta contestă viziunea convențională asupra spațiului ca simplu fundal fizic. În schimb, evidențiază modul în care spațiile culturale, senzoriale și ecologice modelează experiențele de învățare, în special în contextul patrimoniului cultural imaterial al Europei. Prin integrarea abordărilor pedagogice precum microînvățarea, constructivismul și implicarea senzorială, metoda permite educatorilor să stabilească o conexiune profundă între cursanți și mediile culturale care le modelează identitatea. Această abordare nu numai că încurajează reflecția asupra practicilor culturale locale și comune, dar promovează și empatia și înțelegerea interculturală. Având în vedere fragmentarea și naționalismul tot mai mari din Europa, metoda joacă un rol crucial în construirea de punți prin dialog cultural, promovarea valorilor europene comune și consolidarea unei comunități europene incluzive și rezistente. Prin activități de învățare interactive, reflexive și practice, acest modul oferă educatorilor și cursanților capacitatea de a se implica în mod semnificativ în mediul lor de viață și în patrimoniul cultural care îi conectează la un context european mai larg.

Co-funded by
the European Union

***Depășirea naționalismului și
euroscepticismului prin cultură***